

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický materiál

Práce s prameny a jejich dokumentace

Marcel Arbeit, Roman Trušník

Elektronické zdroje

Roman Trušník

Jak psát odbornou literární esej

Marcel Arbeit

Jak psát recenzi odborné knihy

Marcel Arbeit

**Literatura a film bez hranic:
dislokace a relokace v pluralitním prostoru
CZ.1.07/2.3.00/20.0150**

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Práce s prameny a jejich dokumentace

Marcel Arbeit
Roman Trušník

Literatura a film bez hranic: dislokace a relokace v pluralitním
prostoru
CZ.1.07/2.3.00/20.0150

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Termíny dle ČSN ISO 690

citace (reference)

data popisující informační zdroj nebo jeho část, dostatečně přesně a podrobně pro identifikaci, a umožnění jeho vyhledání

POZNÁMKA Citací může být: část seznamu informačních zdrojů; titulek abstraktu nebo kritické recenze; poznámka připojená k textu, v zápatí stránky nebo na konci textu; nebo údaj zahrnutý v textu.

odkaz (citation)

údaj v textu nebo jiném druhu obsahu dokumentu na příslušnou bibliografickou citaci

Shrnutí, parafráze, citát

- shrnutí a parafráze – vyjádření cizí myšlenky vlastními slovy
- citát – *přesné* uvedení cizího textu
- ve všech třech případech je nutné prostřednictvím odkazu a citace uvést zdroj
- různé styly řeší různě

Tři základní normy

ČSN ISO 690
MLA
Chicago (CMS)

ČSN ISO 690

- česká verze mezinárodní normy ISO 690:2010
- vydáno v březnu 2011
- nahrazuje ČSN ISO 690 (01 0197) z prosince 1996 a ČSN ISO 690-2 (01 0197) z ledna 2000
- „Tato mezinárodní norma nepředepisuje konkrétní styl odkazu nebo citace. Příklady použité v této mezinárodní normě nejsou předepisující, pokud jde o styl a interpunkci.“
- řada neoficiálních interpretací, které jsou reálně používány (Boldiš) – vyplývá z nutnosti (nejednoznačnosti a protimluvy ve vlastní normě)

MLA

- styl definovaný Modern Language Association of America
- "The MLA Style Sheet" (1951)
- *MLA Style Manual and Guide to Scholarly Publishing* (3rd ed., 2008)
- *MLA Handbook for Writers of Research Papers* (7th ed., 2009)

Chicago (CMS)

- styl definovaný University of Chicago Press
- *Manual of Style* (1906)
- *The Chicago Manual of Style* (16th ed., 2010)
- Kate L. Turabian et al.: *A Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations* (8th ed., 2013)

Metody citace

Metody citace

- Forma jméno-datum (harvardský systém)
 - ISO, CMS
- Průběžné poznámky
 - ISO, CMS, dříve i MLA
- Závorkové citace v textu
 - MLA, připouští CMS
- Forma číselného odkazu
 - ISO

Forma jméno-datum

- v textu se na citované dílo odkazuje jménem autora, rokem vydání a obvykle stranou
- za textem následuje bibliografie

As legal observers point out, much dispute resolution transpires outside the courtroom but in the “shadow of the law” (Mnookin and Kornhauser 1979). . . . Here we empirically demonstrate that workers’ and regulatory agents’ understandings of discrimination and legality emerge not only in the shadow of the law but also, as Albiston (2005) suggests, in the “shadow of organizations.”

Albiston, Catherine R. 2005. “Bargaining in the Shadow of Social Institutions: Competing Discourses and Social Change in the Workplace Mobilization of Civil Rights.” *Law and Society Review* 39 (1): 11–47.

Mnookin, Robert, and Lewis Kornhauser. 1979. “Bargaining in the Shadow of the Law: The Case of Divorce.” *Yale Law Journal* 88 (5): 950–97.

Forma jméno-datům II

Výhody:

- ekonomický zápis
- v disciplínách, kde se používá, snadno srozumitelné – všichni vědí, co je to Chatman (1978) nebo Quirk et al. (1985), i bez hledání v bibliografii
- jednoduché z hlediska redakce

Nevýhody:

- nehodí se v oborech, které nepracují s prvními vydáními – co je to Melville (1984)?

Průběžné poznámky

- odkazy v textu (obvykle číselný index) vedou k poznámce pod čarou nebo na konci dokumentu, kde se nachází úplná či zkrácená bibliografická citace
- text je zpravidla doplněn závěrečnou bibliografií

“Nonrestrictive relative clauses are parenthetic, as are similar clauses introduced by conjunctions indicating time or place.”¹

1. William Strunk Jr. and E. B. White, *The Elements of Style*, 4th ed. (New York: Allyn and Bacon, 2000), 3.

Strunk, William, Jr., and E. B. White. *The Elements of Style*. 4th ed. New York: Allyn and Bacon, 2000.

Průběžné poznámky II

Výhody:

- poznámky pod čarou uživatelsky nejpřívětivější forma ("mrknu a vidím")

Nevýhody:

- poznámky na konci dokumentu uživatelsky nejpřívětivější forma (neustálé listování)
- edičně nejnáročnější (záznam v poznámce se u CMS formálně liší od záznamu v bibliografii, nutno vytvořit a udržovat dva seznamy)

Závorkové citace

- citace je umístěna v textu v závorkách
- text je doplněn soupisem použité literatury

The aesthetic and ideological orientation of jazz underwent considerable scrutiny in the late 1950s and early 1960s (Anderson 7).

Anderson, Iain. *This Is Our Music: Free Jazz, the Sixties, and American Culture*. Philadelphia: U of Pennsylvania P, 2007. Print. The Arts and Intellectual Life in Modern America.

Závorkové citace II

Výhody:

- edičně nenáročné

Nevýhody:

- uživatelsky nepřívětivý systém
- problematické rozlišování více děl od jednoho autora

Forma číselného odkazu

- číslem se odkazuje na zdroje v pořadí, v jakém jsou citovány poprvé
- text doplňuje číslovaný seznam použité literatury

The notion of an invisible college has been explored in the sciences²⁶. Its absence among historians is noted by Stieg^{13 s. 556}.

It may be, as Burchard (8) points out, that they have no assistants, or are reluctant to delegate (27, 28).

13. STIEG, M.F. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, 1981, **42**(6), 549-560.

28. CHAPMAN, J. *Report to the British Library Research and Development Department* [mikrofiš]. Birmingham: University School of History, 1981. S1/9/281.

Forma číselného odkazu II

Výhody:

- absolutně žádné (v humanitních vědách se snad nepoužívá)

Nevýhody:

- zdroje nejsou řazeny abecedně ani chronologicky
- nepřehledné
- edičně náročné

Příklady citací v jednotlivých normách

- ISO: ČSN ISO 690: 2010
- MLA: MLA 3rd ed./7th ed.
- CBib: Chicago Manual of Style, 16th ed.,
humanities style
- CAD: Chicago Manual of Style, 16th ed.,
author-date

Kniha

- ISO: JOHNSON, Roberta. *Gender and nation in the Spanish modernist novel*. Nashville: Vanderbilt University Press, 2003.
- MLA: Johnson, Roberta. *Gender and Nation in the Spanish Modernist Novel*. Nashville: Vanderbilt UP, 2003. Print.
- CBib: Johnson, Roberta. *Gender and Nation in the Spanish Modernist Novel*. Nashville: Vanderbilt University Press, 2003.
- CAD: Johnson, Roberta. 2003. *Gender and Nation in the Spanish Modernist Novel*. Nashville: Vanderbilt University Press.

Část knihy

- ISO: MANFERLOTTI, Stefano. Writers from elsewhere. In: Iain CHAMBERS and Lidia CURTI, eds. *The postcolonial question: common skies, divided horizons*. London: Routledge, 1996, s. 189–195.
- MLA: Manferlotti, Stefano. "Writers from Elsewhere." *The Postcolonial Question: Common Skies, Divided Horizons*. Ed. Iain Chambers and Lidia Curti. London: Routledge, 1996. 189–95. Print.
- CBib: Manferlotti, Stefano. "Writers from Elsewhere." In *The Postcolonial Question: Common Skies, Divided Horizons*, edited by Iain Chambers and Lidia Curti, 189–95. London: Routledge, 1996.
- CAD: Manferlotti, Stefano. 1996. "Writers from Elsewhere." In *The Postcolonial Question: Common Skies, Divided Horizons*, edited by Iain Chambers and Lidia Curti, 189–95. London: Routledge.

Článek

ISO: WILLIAMS, Linda. Of kisses and ellipses: the long adolescence of American movies. *Critical Inquiry*. 2006, **32**(2), 288–340. ISSN 0093-1896.

MLA: Williams, Linda. "Of Kisses and Ellipses: The Long Adolescence of American Movies." *Critical Inquiry* 32.2 (2006): 288–340. Print.

CBib: Williams, Linda. "Of Kisses and Ellipses: The Long Adolescence of American Movies." *Critical Inquiry* 32, no. 2 (2006): 288–340.

CAD: Williams, Linda. 2006. "Of Kisses and Ellipses: The Long Adolescence of American Movies." *Critical Inquiry* 32 (2): 288–340.

Článek na webu

ISO: GROSSMAN, Lev. A night at the space opera. *Time*. 29 Feb. 2008. [vid. 19 Mar. 2012]. Dostupné z: <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,1718574,00.html>.

MLA: Grossman, Lev. "A Night at the Space Opera." *Time* 29 Feb. 2008. Web. 19 Mar. 2012. <<http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,1718574,00.html>>.

CBib: Grossman, Lev. "A Night at the Space Opera." *Time*, February 29, 2008. <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,1718574,00.html>. Accessed March 19, 2012.

CAD: Grossman, Lev. 2008. "A Night at the Space Opera." *Time*, February 29. <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,1718574,00.html>. Accessed March 19, 2012.

Tři základní normy II

ČSN ISO 690
MLA
Chicago (CMS)

ČSN ISO 690

- „Tato mezinárodní norma nepředepisuje konkrétní styl odkazu nebo citace. Příklady použité v této mezinárodní normě nejsou předepisující, pokud jde o styl a interpunkci.“
- nejednoznačnost (např. povinné uvádění ISBN, příklady v normě je však neuvádějí)
- příklady jen v angličtině
- graficky neodlišuje články (chybí uvozovky)
- kapitalizace – jména, chybí u článků v angličtině
- nedostupnost
- odkazuje na další stejně nedostupné normy

BLAKE, Nicholas [pseud. **Cecila Day LEWISE**].
Æ [pseud. **RUSSELLA, George Williama**].

DIALOG INFORMATION SERVICES. *Enhancements to the DIALOG Search System: DIALOG version 2 (user manual update)*. Palo Alto [California]: DIALOG, 1985 Nov. Technical Memo 5.

Belle de Jour. In: *Magill's Survey of cinema* [online]. Pasadena [CA]: Salem Press, 1985- [vid. 1994-08-04]. Accession number 0050053. Dostupný z: Dialog Information Services, Palo Alto [CA].

BURCHARD, J. E. How humanists use a library. In: C.F.J. OVERHAGE and J.R. HARMAN, eds. *Intrex: Report on a planning conference and information transfer experiments*. Cambridge, Mass.: MIT Press, 3 Sep. 1965, s. 41-87.

AYMARD, Maurice, ed. *Dutch capitalism and world capitalism*. In: *Studies in Modern Capitalism*. New York: Cambridge University Press, 1982, s. 78-96.

KLEIN, Peter Wolfgang. Dutch capitalism and the European world economy. In: Maurice AYMARD, ed. *Dutch capitalism & world capitalism. Capitalisme hollandais et capitalisme mondial*. Cambridge: Cambridge University Press; Paris: Editions de la Maison des Sciences l'Homme, 1982, s. 75-92. *Studies in Modern Capitalism*.

MLA

- komplexní řešení stylu
- dříve vhodná pro mezinárodní publikace
- v 7. vydání nepoužitelná
 - povinné uvádění formy i u tištěných zdrojů (Print)
 - neuvádění URL u internetových zdrojů
 - uznává jen závorkové citace

CMS

- komplexní řešení stylu
- zlatý standard pro publikace v angličtině
- obsahuje dva systémy: průběžné poznámky i autor-datum
- v 16. vydání se formy citací v obou systémech sblížují
- přetrvávají některé nelogičnosti (čísla stran u kapitol v knihách)
- pro použití v jiných jazycích nutno upravit (Edited by -> Ed.)

Co tedy?

- pro články dle požadavků redakce / vydavatele
- pro vlastní publikace v angličtině CMS s drobnými úpravami (umístění čísel stran)
- pro vlastní publikace v češtině vlastní styl vycházející z CMS/MLA, ovšem odstraňující jejich nedostatky
 - Edited by → Ed.
 - Translated by → Přel.
 - no. → č.
 - umístění čísel stran

Příklady v češtině

Adorno, Theodor W. *Estetická teorie*. Přel. Dušan Prokop. Praha: Panglos, 1997.

Barker, Clive. „Jak krvácejí kořistníci.“ Přel. Milan Žáček. *Knihy krve 4–6*. Praha: Pavel Dobrovský – BETA, 2009. 410–43.

Bednaříková, Jarmila, a Lubor Kysučan. „Les jako locus amoenus? Estetika lesa v antické literatuře.“ *Člověk a les*. Ed. Pavel Klvač. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 28–35.

Darwin, Charles. *O původu člověka*. Přel. Josef Wolf a Zora Wolfová. Praha: Academia, 2006.

Mukařovský, Jan. „Pojem celku v teorii umění.“ *Studie [I]*. Ed. Miroslav Červenka a Milan Jankovič. Brno: Host, 2000. 39–49.

Purkyně, Emanuel. „Šumava a její rostlinstvo.“ *Živa 7.1* (1859): 20–31.

Nejčastější problémy při dokumentaci zdrojů z pohledu editorů

Obvyklé problémy

- nepřesné citáty
- neuvádění editorů a překladatelů
- nesprávné odkazování na web (jen adresa)
- nejednotnost na všech úrovních
- nedodržování elementárních typografických pravidel, zejména u interpunkce
- v publikacích nemístné pokusy o ozvláštnění porušující zažitá pravidla

Citace z webu

- jen adresa nestačí
- minimum vždy autor, název, datum, adresa

Ověřování zdrojů

- katalogy
- Google Books
- pozor na různá PDF

?

Použitá literatura:

- *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů.* ČSN ISO 690. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011.
- *MLA Handbook for Writers of Research Papers.* 7th ed. New York: Modern Language Association of America, 2009.
- University of Chicago Press. *The Chicago Manual of Style.* 16th ed. Chicago: University of Chicago Press, 2010.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Elektronické zdroje

Roman Trušník

Literatura a film bez hranic: dislokace a relokace v pluralitním prostoru
CZ.1.07/2.3.00/20.0150

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Základní elektronické zdroje

- knihovní katalogy (dle oboru Národní knihovna, Library of Congress, British Library, ...)
- online obchody (Amazon.com)
- online databáze (JStor, Proquest, Academic Universe, Questia)
- Google: Books, Scholar, web
 - grey literature: výroční zprávy, oficiální dokumenty organizací, patenty, preprinty, ...
 - články, knihy
 - "temná zákoutí Internetu"
- **Wikipedia, About.com, blogy**

Knihovní katalogy

- Národní knihovna, Library of Congress, British Library, ...
- relativně spolehlivý přehled vydané literatury
- relativně přesné bibliografické informace
- někdy obsahy
- reálně nemusí obsahovat veškerou vydanou literaturu

Online obchody

- Amazon.com, BarnesandNoble.com, Kosmas.cz
- antikvariáty: Biblio.com, Abebooks.com
- metavyhledávače: Bookfinder.com

- skutečně dostupná literatura
- náhledy, ukázky textu, obsahy
- komentáře, recenze (brát s rezervou!)

Online databáze

- s institucionálním přístupem
 - odkazy na stránkách knihovny
 - dle oboru vybrat ty, které nejlépe pokrývají příslušnou oblast
 - pokrytí se může, ale nemusí překrývat
- s individuálním přístupem
 - Questia.com (120\$ ročně)

Google

- Google Scholar (scholar.google.com)
- Google Books (books.google.com)
- Web - naučit se pokročilé možnosti hledání!
 - filetype:pdf
 - site:edu

Webové stránky

- časopisy (www.moravianjournal.upol.cz)
- vydavatelé (www.degruyter.com)
- instituce (www.anglistika.upol.cz)
- akce (conference.uaa.utb.cz)
- projekty (litfilm.upol.cz, www.gutenberg.org, www.archive.org)
- jednotlivci
 - na stránkách zaměstnavatele
 - Academia.edu
 - Getcited.org

Temná zákoutí Internetu

- obvykle porušují copyright
- problematická spolehlivost
 - skeny - čitelnost? úplnost?
 - PDF - ne vše, co vypadá jako originální kniha, jí skutečně je!
 - dokumenty, které prošly OCR (optical character recognition) - přesnost? úplnost?
 - formáty pro mobilní čtečky - přesnost? úplnost?

Wikipedia, etc...

- Wikipedia
- About.com

- anonymní autorství
- neprošlo peer-review
- záměrně zkreslované údaje
- nepotvrzené, nedoložené informace

Archivace

- uložit originální stažený soubor
 - pokud editujete / anotujete, pracujte s kopií
- je-li dokument k dispozici jen jako webová stránka, "vytiskněte" si jej do PDF tak, aby na stránce bylo uvedeno URL (adresa) a datum přístupu.
 - PDFCreator

esf
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

?

Jak psát odbornou literární esej

Marcel Arbeit

- Esej musí mít název, z něhož je jasné konkrétní téma
- V úvodu toto téma stručně představte a uveďte, kterými díly se zabýváte. Pokud jde o básně či povídky, musí být uvedeno, kde vyšly (např. ve které sbírce, ve kterém časopise), u všech děl musí být při první zmínce uveden rok prvního vydání.
- U všech analyzovaných děl velmi stručně nastiňte fabuli. Esej píšete pro poučeného čtenáře, který však díla, o nichž píšete, nemusel číst, tj. nemůžete předpokládat, že se bez vysvětlení vyzná v postavách. Každou postavu při první zmínce stručně (např. přívlastkem či krátkou vedlejší větou) představte.
- Pokud srovnáváte dvě díla či více děl, skutečně srovnávejte, tj. nepište nejprve několik stran o jednom díle a pak několik stran o dalším. Jednotlivé motivy, podobnosti a rozdíly analyzujte zároveň ve všech srovnávaných dílech. Celek však musí zůstat přehledný (tomu napomáhá členění na odstavce). Nepoužívejte nikdy „první“ a „druhá“ povídka („former“ a „latter“ short story) apod.
- V odborném článku či eseji nemají místo osobní komentáře, které se nevztahují k vlastnímu dílu („When I read the story for the first time I thought that... Now I think...“). Originalita se cení, musí se však projevit především v obsahu a ve struktuře článku či eseje. Nesnažte se o „pseudovědeckost“, ale nebuďte primitivní.
- Veškerá vaše argumentace musí být doložená textem z primárního zdroje (tedy analyzovaného díla). Žádný váš názor nesmí zůstat bez patřičného zdůvodnění. Argumentací nejsou životopisné údaje o autorech (ty zcela vypusťte s výjimkou odůvodněných případů – pak ale vždy uveďte, odkud jste je čerpali, a to i v případě, že parafrázujete). Držte se tématu a neodchylujte se od něj! Příliš mnoho odboček ruší!
- Citáty z primárních zdrojů vybírejte tak, aby podpořily vaši argumentaci, a vždy je komentujte, pokud možno více než několika slovy. Vybírejte citáty, z nichž je patrný nějaký interpretační problém. Nikdy je nepoužívejte pro zaplnění stránky a na doplnění vašich vlastních popisných vět.
- Při prvním citátu z určitého díla uveďte horní index a zařaďte na konec eseje patřičnou poznámku dle normy Chicago nebo MLA, a to buď jako poznámku pod čarou („footnote“), nebo na konci textu („endnote“) – podle pokynů editora, vedoucího práce či vedoucího semináře. Používáte-li poznámky na konci textu, příslušný oddíl na konci eseje se nenazývá „Endnotes“, nýbrž „Notes“. Při opakovaných citacích z primárních zdrojů můžete používat přímo v textu zkrácený

záznam typu: Malamud, 234, *Catcher*, 15 nebo „A Good Man,“ 36 (takto se cituje podle Chicaga, pokud citujete podle MLA, před stránkou není čárka).

- **POZOR:** v celém textu, tedy i v poznámkách, je nutno psát názvy knih kurzívou a názvy povídek, úryvků a básní v uvozovkách normálním písmem. Zdroj musíte uvést, i když necitujete, ale jen parafrázujete. Nesmíte používat fráze typu „Somewhere I read...“
- Citáty ze sekundárních zdrojů mají své místo tam, kde s daným názorem nesouhlasíte, případně se tento zdroj kryje s názorem vaším. Pro ilustraci můžete vybrat dva protikladné názory a přiklonit se k jednomu z nich (nebo vyvrátit oba). Vždy však vybrané citáty komentujte a vyslovte svůj názor na ně; musí být jasně odlišeno, co je vaše a co cizí. Necitujte sekundární prameny z internetu (obzvláště ne z Wikipedie), výjimkou jsou elektronické verze časopiseckých článků v databázích, jako je např. Proquest – musí být ale citovány podle normy MLA a vždy musí být uvedeno, kde článek vyšel v tištěné formě. Vyvarujte se nadměrného užívání teorie, především takové, která se k tématu vaší práce vztahuje jen velmi volně, případně se k němu nevztahuje vůbec (oblíbené čtení literárních děl „skrze teorii“).
- V závěru shrňte, k čemu jste došli. Nikdy v posledních odstavcích nezačínajte nové téma, nikdy nekončete esej citátem. Závěr nesmí být totéž, co úvod, jinak přiznáváte, že celý článek nebo celá esej byla zbytečná.

Jak psát recenzi odborné knihy

Marcel Arbeit

- Recenzent dílo představí a informuje o něm, to však neznamená, že pouze opíše obsah a názvy a poskytne synopse všeho, co v něm je. Může z díla citovat, ale přiměřeně, ne na úkor vlastních kritických soudů.
- Každý kritický argument musí být konkrétní, doložený a jasný. Každý, kdo si recenzi přečte (včetně autora recenzovaného díla), musí vědět, z jakého úhlu pohledu recenzent dílo hodnotil a jaké konstruktivní připomínky má.
- I na omezeném prostoru by se recenzent neměl uchýlovat ke generalizacím, na druhé straně by se však neměl věnovat jen jedinému dílčímu jevu (někdy recenzenti kritizují jeden odstavec a pomíjejí zbytek knihy, nebo v případě, že jde o sborník či kolektivní monografii, pouze jediné kapitole).
- Autorům díla nevyčítáme, že psali právě o tom, o čem psali, a ne o něčem jiném, ale zajímá nás, *jak* o tom psali; hodnotíme původnost pohledu, přínos k bádání o daném tématu či v příslušném oboru. Recenze nesmí být seznam toho, co v díle není a recenzent by tam chtěl mít.
- Nekritizujeme to, co nemá vztah k odborné stránce díla (není nám nic po tom, komu autor dílo věnoval, komu v práci děkuje, je nám jedno, odkud pochází, kde působí, kolik mu/jí je let atd.).
- Naopak si všímáme formy (grafická úprava, překlepy, chybné údaje, bibliografie, jednotnost poznámkového aparátu); to ovšem vyžaduje, abychom si provedli vlastní kontrolu (můžeme tím odhalit třeba i plagiát).
- V recenzi nemá co dělat vtíp, ironie a cynismus. Recenze nemá ukázat, jak je recenzent inteligentní, zatímco autor je idiot. Někdy i kladná recenze může (nechtěně?) vyznít ironicky.
- Recenzent by měl zařadit práci do kontextu výzkumu v daném oboru, proto se automaticky předpokládá, že tématu práce rozumí.
- Recenzentská práce není pro ty, kteří si chtějí vyrovnávat osobní účty s autory a institucemi.
- V recenzi by neměly být pravopisné a věcné chyby; takovou recenzi nemůže brát autor ani odborná veřejnost vážně.